

Tribuna Nouă

REDACTIA SI ADMINISTRATIA
Bulev. Regina Maria Nr. 18. Tipografia „Aradul“
INSERȚII
se primesc după tarif la Administrația ziarului și la toate agențiile de publicitate.

Abonamente:
Pe un an . 780 Lei
Pe 1/2 an . 390 Lei
Pe 1/4 an . 195 Lei

3 Lei ex.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL
Apare zilnic la orele 5 dimineața

3 Lei ex.

Independență sau insuficiență

Arad, 9 Sept.

Contorsionile vieții de toate zilele ne impun deseori întrebarea: ce înseamnă independența unui organ de publicitate? Treceam peste dificultățile introducerii, în care ar fi să arătăm, în prealabil, dacă este vreun ziar românesc care să întrunească toate elementele necesare spre a-i asigura, cu adevărat, o desăvârșită independență. Ne temem că ne-am poticni dela început și presupunem că da există. O altă chestiune importantă este aceea de a se cunoaște dacă sunt în adevăr oameni, cari știu ce să facă cu această independență sau micar cari cunosc arta de a o afirma cel puțin la suprafață. Nu facem aci procesul politicianismului meschin care a reușit să înbușe la noi crearea și avântul unei prese cu adevărat civilizate. Nu e nici local nici timpul să discutăm aci o chestiune prea gravă și care reclamă o mai îndelungată cercetare prin atmosfera viciată a culiselor politice. Ar fi să facem oficiu de „barometrică“ și nu înțelegem să luțăm cu mâinile la nas în acest colț de țară unde ne-am luat sarcina grea de a purifica aerul și de a respira din toată puterea plămânilor noștri atmosfera curat românească din partea localului.

Independența unui ziar e o noțiune abstractă și relativă. Ea nu comportă reguli scrise și dacă ar fi să i-se dea o definiție, una singură ar corespunde: nici o tentativă de a tăgădui adevărul. Și numai după o lege poate fi judecată: buun simț și buna credință. Evident că în materie de politică internă orice păreri sunt respectabile, dacă au la baza lor convingerea. Fiește că publicistul, dacă are o minte disciplinată, își poate ordona și cataloga aceste convingeri spre a le exprima în mod metodic. El se îmbățește chiar o doctrină politică sau un întreg program de guvernământ al unei organizații politice, cu alte cuvinte concepția unei opere pozitive de soluțiuni practice ale problemelor la ordinea zilei. Pentru cititorul care înțelege acest fel îndrăzneț de a se manifesta independența unei prese, rezultatul ei este cu adevărat efectiv. Din nefericire, „educația cetățenească“ făcută opiniei publice de către presa națională pune pe majoritatea cititorilor în gardă împotriva unei astfel de atitudini. De multeori, cu drept cuvânt, lumea vede acolo o deghizare grosolană, uneori însă se face o mare nedreptate unor convingeri cinatite. E o luptă grea, care cere devotament și resemnare, — lucruri cari n-au astăzi valoare pe piața politică.

O altă independență este aceea a impetuozității și impulsivității calculate, sub fațada căreia poți injura azi ceace ai admirat ieri sau vice-versa. În spatele acestei atitudini a „evoluciei părerilor“ așa de plastic justificată de un om politic care a spus că „numai prostul nu-și schimbă ideile, se ascunde oportunismul cel mai plat, în dauna intereselor opiniei publice care, dacă nu cere să fie condusă, pretinde cel puțin ca pentru gologanul ei să fie lămurită. Acesta e cel mai periculos gen de „independență“ aplicată, care își are însă și ea cititori subtili ce o apreciază. Mai este un al treilea fel de „in-

dependență“, aceea de a susține, în același timp, direct sau indirect, păreri contrarii. Dela o pagină la alta, dela o coloană la alta, dela o notiță la alta, sunt de trecut prăpăstii morale, cari nu pot fi biruite de nici o echilibristică argumentativă. Năvitate adorabilă, care are darul util de a lămurii și pe cititori cu mai modeste mijloace intelectuale. Avem deci organe de publicitate pentru fiecare categorie de cititori. Lucrurile ar merge strună dacă ar fi vorba numai de politica internă de partide. Dar mai este un element, cel mai important, de care trebuie să se țină seama: politica națională românească în opoziție cu aceea a statelor cu interese contrarii. De această politică trebuie să țină seama presa, mai ales aceea din teritoriile alipite, care nu-și poate permite luxul de a călca în străchini.

„Reflexiuni lungi, dar necesare unui fapt care trebuie relevat. Tot prin această parte a țării, care pe sfânta dreptate trebuie să fie locul de onoare a unei falange macedonice a intelectualilor, apare un organ „independent“ săptămânal, dar așa de independent încât cititorul nu știa ce vrea, căia vreme se mărginea la politica mărunță. Iată însă că, într-un număr recent, apare sub o altă înfățișare. Cu prilejul desvelirii bustului lui Ion Mihalyi la Sighetul Marmăției, ziarul al cărui nume nu este necesar a-l cita, laudă, chipurile, pe dl ministru Lapedatu, care a vorbit, între altele, despre spiritul de jertfă și Moldovanului, de care a dat dovadă în tot cursul istoric. Amplificând, continuând și, în sfârșit, derogând dela ideea dlui ministru al artelor, numitul ziar pomenește despre renașterea Moldovei la avantajele ce le avea spre a se uni cu Muntenia la 1859. Moldova a pierdut, materialicește, „strălucite venituri“ (sic), culturalicește avantajul de centru intelectual și a mai sacrificat, pe deasupra și istorica sa capitală: Iașul. Confratele de lângă Sighet relevă apoi concluziunea dlui Lapedatu că nici un murmur n'a săpat atunci de pe buzele Moldovei. Înțeleaptă și înălțătoare lecție de patriotism și, mai ales, la locul ei. Dar aci vine șiretenia ziarului ca pricina. Va să zică — insinuează confratele — „există udeva murmurale cari altădată n'au scăpat de ne buzele Moldovei sacrificate“ (??). Și se declară recunosător pentru această deducție. Abilitatea ziarului „independent“ este cam nebuoasă, dar tendința o vedem. Așteptăm ca într'un număr viitor să facă o paralelă între situația strălucită a Moldovei de altădată și aceea a Ardealului dinaintea unirii. Ne așteptăm la orice din partea organelor „independente“ când se încumetă pe terenul politice naționale.

La Varșovia au fost arestați în masă conducătorii comuniști

BERLIN, 8. — Se anunță din Varșovia că poliția de acolo ar fi arestat în masă pe conducătorii comuniști în scop de a împiedica demonstrația pe care trebuia să o organizeze tineretul comunist potrivit cu ordinul dat de Moscova. Demonstrațiile nu au avut loc în urma arestării a peste 100 conducători comuniști.

NOTE Propagandiștii noștri

Arad, 9 Sept.

În ultimul număr al publicației parisiene „Les Nouvelles Littéraires“, scriitoarea poloneză Marya Kasterka publică un frumos articol despre tânărul nostru romancier Liviu Rebreanu. Din acest articol, cititorii străini și cei români află că mai multe cărți ale dlui Rebreanu au fost traduse în limba norvegiană, că se pregărează o traducere în franțuzește a romanului „Pădurea Spânzuraților“ și că în nemțește va apărea în curând o mare parte a scrisorilor acestuia puternic autor. Sunt informații la timp pentru publicul străin care, în urma propagandei ce se duce împotriva noastră, ne crede un neam de hoji sau de canibali.

Pentru astfel de informații durere, nu s'au găsit până acum condee românești. A trebuit să vină dna Marya Kasterka, pentru a informa Franța și lumea despre literatura românească.

Noi vom rămâne poate încă multă vreme aceiași incorigibili tembeli. Când vom scrie în franțuzește ceva, vom scrie poate despre lucruri franceze despre cari s'a scris nespuse de mult și nespuse de bine. Vom scrie lucruri de prisos despre lucruri văzute superficial. Despre lucrurile dela noi, despre roadele scrisului românesc ne jenăm parcă să vorbim și să scriem când suntem printre streini.

Și totuși un Creangă, un Slavici, un Sadoveanu etc., traduși în limbi străine au oprit mult decât un moment atențiile oamenilor mari de aiurea.

Trebuie să vină oameni de departe să ne arate frumusețile dela noi decăsuți. Noi n'avem parcă ochi și suflet pentru ele. Ne-am obișnuit val să privim cu ochii altora, deaceia vedem aproape întotdeauna rău.

Dna Marya Kasterka va continua de sigur să informeze străinătatea despre literatura românească. Îi suntem sărbrec recunoscători.

Va reuși însă scrisul ei să-i facă să roșească pe mulții români, stăpâni pe condeiu, cari își pierd vremea zadarnic în frumoasa, harnică și luminoasă capitală a Franței?!

România la conferința interparlamentară de pace

Delegația română la conferința interparlamentară de pace, care va avea loc la Washington, compusă din d-nii N. Bottez, T. Iliescu, V. Pella, D. Arăreanu, senatori și d-nii Constant Georgescu, V. V. Pella și Matheiu, d putăți, va părăsi țara azi Joi 10 Septembrie.

Situația financiară a României

— După declarațiile d-lui Vintilă Brătianu. —

Arad, 9 Sept.

Dl Ministru de finanțe Vintilă Brătianu se află la Paris. Precum se știe, dsa nu a plecat anume cu vre o misiune formală, ci se află într'un concediu de sănătate. Aceasta nu împiedică însă pe un ministru de finanțe care posedă, ca dl Vintilă Brătianu, stăruința, puterea de muncă și voința de a realiza un program de însănătoșire financiară a țării, program de care și a legat întreaga i carieră politică, să fie preocupat în orice moment de ideea pe care o urmărește și să întreprindă investigații și tratative în vederea realizării ei. În acest scop dsa se află acum câteva zile în capitala Franței. Descoperit de „flair“ ul reporterilor parizieni, dl Vintilă Brătianu a fost nevoit să facă următoarele interesante declarații ziarului „Le Temps“:

„Obligat să fac pentru a doua oară o cură la Royat, n'am voit să părăsesc Franța înainte de a fi văzut pe câțiva membrii ai guvernului francez, pentru a le expune chestiunile de interes comun, între Franța și România. Șederea mea la Paris a fost de scurtă durată, cu toată dorința ce as fi avut de a rămânea mai mult, pentru că trebuie să mă reintorc în țară, tre-ăid pe la Geneva unde trebuie să l întâlnesc pe colegul meu dela externe dl Duca.

Acțiunea întreprinsă de statele debitoare Americii, de a-și regula datoriile, în urma intervenției guvernului american, a duce după sine regularea tuturor chestiunilor financiare existente între diferitele state debitoare ori creditoare, în sensul ca angajamentele ce se vor lua să fie real executate. România ca și alte State, va trimite la sfârșitul lui Septembrie o comisiune în Statele Unite pentru a trata cu guvernul american chestiunea datorilor românești către acest Stat, și sperăm că puțându-se bucură de ambele părți — deoarte un debitor care și ține angajamentele de altă parte un creditor care ține seama de posibilitățile de plată existente — se va ajunge la o înțelegere.

Pentru România, regularea datoriei americane, implică regularea celorlalte datorii în aceeași măsură, de oarece datoria noastră de război în Statele Unite — aproape 50 milioane de dolari, în care se cuprind și dobânziile — este cu mult mai puțin importantă, decât datoria pe care o avem față de merii noștri aliați din Europa și, ca datornici credincioși nu putem tranșa prima chestiune decât ținând socoala și de acestele datorii. Eu, mai cu seamă, ca ministru de finanțe, sunt forțat pentru asigurarea an-

gajamentelor pe care și le va lua țara mea, să fac, în momentul când îmi asum noi angajamente un bilanț general de activ și pasiv precum și al obligațiilor pe care ni le va impune regularea generală a datorilor interaliate — și aceasta independent de faptul dacă Statele-Unite leagă sau nu chestiunea datorilor noastre cu datorile altor State sau de problema reparațiilor.

Pentru aceste motive am crezut de datoria mea, să aduc la cunoștința guvernului francez, modul cum privim noi această chestiune. Am făcut același lucru față de guvernul englez, în urma notei pe care Marea Britanie a trimis-o tuturor statelor debitoare și o voința de deasemeana pentru guvernul italian în scurt timp.

Socotesc că situaținea României este foarte interesantă, deoarece ilustrează în mod tipic situaținea țărilor numite State succesoare ale Austro-Ungariei, adică a țărilor din Europa centrală și orientală. Desigur că România se găsește în condițiuni speciale, datorite în primul rând izolării sale în timpul războiului. România nu poate întreprinde o acțiune pentru regularea datorilor interaliate, stătu vreme cât înaintea ei se ridică necunoscuta relativă la consolidarea financiară, fără a mai vorbi și de altă necunoscută, chestiunea reparațiilor care este în strânsă legătură cu consolidarea Statul Român a făcut dela război încoace, sacrificii mari pentru asanarea financiară. Ne găsim astăzi la al patrulea buget echilibrat, din care a rezultat oprirea inflației și stabilizarea leului.

Din nenorocire, situaținea noastră imediat după războiu, era foarte rea, mai cu seamă că ne găseam nevoiți să absorbim trei mone-de străine cu totul depreciate și lipsite aproape în întreg me de acoperire: coroane austro-ungare, ruble rusești și biletele emise de armata germană de ocupație, vre-o 7 miliarde lei în total (când emisiunea totală a României înainte de războiu împreună cu emisiunile făcute pentru nevoile războiului nu treceau de jumătatea acestei sume. Pentru aceste motive, leul dintre toate mone-dele, s'a stabilitat la valoarea cea mai redusă, adică la aproape treizeci și opta parte din valoarea lui în aur. România, nu numai că a înscris în bugetul său, serviciul datorilor externe suspendat în timpul războiului, dar a putut să consolideze toată datoria flotantă în bonuri de teazur contractată pentru aprovizionare după războiu și să înscris serviciul noilor sarcini în buget. Ea a făcut toate acestea fără nici un ajutor financiar

FOILETON

Zona de război.

VIAȚA ÎN MAROC

Fiește că Marocul e la orănea zilei. Fiește că acolo e război. Războiului!! Cunoscut ca un deceniu și ceva mai înainte, de către imensa majoritate a locuitorilor globului terestru numai în latura lui romantică și cavaleriască exusă în cărțile de istorie pentru educația tineretului, numele lui înfioară astăzi întreaga omenire din cauza imensei dezolări pe care a lăsat o peste lume războiul mondial. În nordul Africei e războiu! Dar această parte a lumii este prea puțin cunoscută și nu e de prisos să reproducem o parte din impresiunile de călătorie pe acele meleaguri ale unui român, d. dr. G. Preda medic-director din Sibiu, care a tipărit de curând o carte sub titlul: „Câteva din impresiunile unei călătorii în nordul Africei“, broșură care se vinde în folosul „Asociațiunii“. Reproducem partea care descrie caracteristicile rasei indigenilor.

Maurii sunt răspândiți dela Maroc la Senegal; sunt Berberii încrușițați cu Negrii. Vorbesc limba arabă și zenaga, care este un dialect berber. Se aplică greșit deci numele de Mauri, fie locuitorilor musulmani din oazele Algeriei și Tunisului, fie Rifaniilor din Maroc.

Câte va amănunte asupra caracterelor sociale și politice ale rasei, reprezentate prin Kabili din Kabilia. Mai întâi aatele kabile par niște cetății, adevărate forțărețe, isolate pe vârful munților și cu multe emoții călătorul se hotărăște

să sue stăncile de piatră, destul de abrupte. Ca destulă greutate se ajunge deci la zidurile de cri sunt contopite casel. Odată ajunși, le găsești într'o încurătură de străzi strâmte, ce șerpuesc printru niști ziduri cu acoperisuri de țigă, peste cari se așterne 6 lmi de zile pe an zăpada și 6 huri arșița soarelui. Ușile din zid sunt ornate cu deseme geometrice, cu crucea Lorenei, încrustată în cercuri și prin aceste uși pătrunzi în curtea profundă, unde se zăreac iarăși câteva găuri în zid.

Impresunate ca alveolele unui fagure de miere, aceste locuințe de piatră, rău cimentate, fac din sital kabil o fortăreață aptă pentru a vedea înamicul de departe. Fiecare sat are ca șanț de apărare niște vertiginose prăpăstii. La pragul sitalui se găsește un edificiu simplu, un fel de pasaj acoperit, înzestrat cu blnci. Aici se reunește Djema (adunarea poporului) Fiecare sat are obiceiurile sale proprii, ține aduării regulate și oferă spectacolul celor mai vechi societăți dinaintea regatelor și imperiilor. Viața în aceste sate este agitată. Sital este compus din familii a căror membri poartă numele străbunului comun, distingându-se numai prin pronume. Iubira și ursa întretin orele de lenevie ale femeilor din curte sau dela fântână.

Pasiunile sunt grozave și vendetta ilustrează în chip tragic fiecare sat. Rivalitățile partidelor politice (Cots) durează secole. Dar acest spirit agresiv al Cotsilor nu poate denatura complet spiritul de asociație, care

străbate viața kabilă și o acoperă în o atmosferă caldă a unei comunități primitive.

Fiecare casă este un roi zgomotos de bărbați, femei, copii. Fiecare aduce societății munca sa, fie că este industriaș, caid, interpret sau medic, etc. Comunitatea îi furnizează instrumentele de lucru sau capitalul necesar activității ce vrea să întreprindă. În schimb acesta este ținut să lucreze pentru comunitate și dator a vâră în mâna șefului salarul sau beneficiul său. Șeful are jurisdicția asupra banilor din comună; închirează pământul, face negoțul repartizează familiile proviziile de ulei, grâne, smochine, etc. Fraternitatea, solidaritatea, asociația circulă în viața kabilă dela un capăt la altul. Copiii se asociază pentru a vâna păsările cu lemnul înclieat; bărbații fac acele vieței comune: lucrul câmpului. Lucrătorul învață de multe ori în Franța și se bucură de avantajele societății. În toate călătoriile găsește kabilul tovarăș, cu cari schimbă ideile de cari sunt pătrunși.

Kabilul nu vrea să fie înarmăntat în pământ străin. Toate cadavrele sunt aduse de comunitate.

Caidul este omul administrator, El are în față Djema, care are puteri complexe. Djema este un organ polițienesc, ținut ca să aplice codul rural (Kanunul). Acest cod prevede mii de incidente din viața sitalui: furturi, violențe, certuri, corvezi, protecția femeii, regularea izvoarelor de ape, a fântēni, etc. Kabilul acceptă benevol hotărârile djemei și ele rămân sfinte în ochii săi.

Kanunul n'are altă pecepsă decât amendă în folosul comunității. Negreșit că organizația europenă și ceace se învață din ea, nu poate decât să influențeze pe acci din kabil, cari vizitează Europa. Importanța salariilor, orele de lucru, sindicalismul, etc.,

Banca Generală

(1564) a județului Arad Soc. Anon.

Arad, Strada Alexandri Nr. 1.
TELEFON 8-34. TELEFON 8-34.

Face orice fel de operațiuni de bancă și bursă pentru țară și străinătate

Primește depozite spre fructificare.

Scont, reescont, incasări și plăți în toată țara.

Scrisori de credit asupra țării și străinătății.

Imprumuturi pe gaj de mărfuri și efecte etc.

Schimb de monede.

Dela Primăria Peregul-german.

No. 239/1925.

(1729)

Publicațiune.

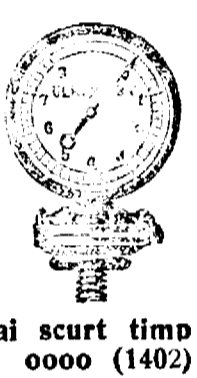
Se aduce la cunoștință, a douăoară, că teritoriul de vânatoare al comunei Peregul german se va arenda pe 10 ani, adică dela 1 Septembrie 1925 până la 31 August 1935, în ziua de 27 Septembrie a. c. la orele 16 p. m. pe calea licitației publice. Licitațiunea se va ține în conformitate cu art. 72-83 din legea contabilității publice.

Peregul-german, la 5 Sept. 1925.

PRIMĂRIA.

Manometri

și tot felul de aparate pt. măsurare pregătește și primește reparațiuni mecanicul **Gaspár** Arad, Str. Horia (f. Széchenyi u.) Nr. 1. : Aparatele trimise pt. reparare provăzute cu verificarea Statului în cel mai scurt timp se inapoiază.

Telefon Nr. 315.

Telefon Nr. 315.

Primăria Peregul-German.

Publicațiune.

Se publică spre cunoștință, ca pentru anul în curs Primăria are lipsă de 145 m³ lemne de foc uscate și de prima calitate pentru încălzirea birourilor și școlilor.

Toți cei cari doresc a furniza aceste lemne, sunt invitați a înainta oferte scrise și sigilate până în ziua de 25 Septembrie a. c. când se va ține licitațiunea în aceasta cauză pe lângă respectarea dispozițiilor legii contabilității publice.

Detailuri se pot primi în orele oficioase la Primăria comunei. Peregul-german, la 5 Sept. 1925.

(1728)

PRIMĂRIA.

Insertii se primesc

la Administratia ziarului.

MINISTERUL JUSTITIEI

Comisiunea de Naturalizari.

—oo—

Conform art. 22 din legea privitoare la dobândirea și pierderea naționalității române, se publică următoarea cerere de naturalizare, spre știința acelor cari ar voi să facă vre-o întâmpinare, potrivit dispozițiilor art. 23 din zisa lege:

Domnule Ministru,

Subsemnatul Simon Seidner, de profesiune funcționar, născut la 1869 în Ung. Ostra (Cehoslovacia), și care trăiesc de 35 ani pe teritoriul României, lepădându-mă cu totul de protecțiunea statului cehoslovac, și voind să devin cetățean român cu onoare Vă rog să binevoiți a face formele convenite în acest scop.

Pentru aceasta depun aci alăturat actele următoare:

1. Actul meu de naștere.
2. Actul de căsătorie.
3. Actul de naștere a copiilor mele minore.
4. Certificat de moralitate eliberat de primăria orașului Arad.
5. Certificat că am venit suficient pentru a trăi cu familia mea.
6. Declarația de renunțare la supușenia străină.
7. Act de bună purtare eliberat de prefectura poliției Arad.

Primiți vă rog Domnule Ministru încredințarea înaltei mele stime și considerațiuni

SIMON SEIDNER,

Str. Mărășesti No. 2.

(1727)

Răspândiți Tribuna Nouă!

Regatul României
Subprefectura județului Arad.

No. 9752/1925.

(1732)

Comunicat.

Se aduce la cunoștința celor interesați, că în urma ordinului No. 25348/1925 a Ministerului de Interne dispozițiile cuprinse în comunicatul nostru No. 9752/1925 din 6 Aug. 1925, referitor la înscrierile în școala de notari din Arad se anulează pe motiv, că Ministerul lucrează la un regulament unic pentru toate școlile, care regulamentul modifică condițiunile de înscriere, materiile de predat, durata cursurilor, examenul de admitere și absolvire a școlilor de notari

După ce vom primi acest regulament vom face din nou publicațiunile pentru înscriere la aceasta școala. Arad, la 9 Septembrie 1925.

P. subprefect: BONEU (ss).

din afară, ca un efect al normalizării progresive.

Excedentele bugetare au permis să se acopere în mod continuu la unele pe care compensarea cheltuielilor ni le a impus pentru a obține acest echilibru și am putut începe chiar unele lucrări de refacere. Nu mai rămâne astfel, pentru completarea operii financiare care depindea de propriile noastre mijloace, decât să asigurăm asanarea monedei. Am întreprins această asanare prin convențiunile încheiate cu Banca Națională în luna Iunie și votate de Parlament, al căror text a fost deja publicat în „Le Temps”. Prin această consolidare am asigurat rambursarea automată — în cincisprezece — douăzeci de ani, prin mijlocirea unor venituri special destinate acestui scop — a emisiunii totale de v. c. 10 miliarde lei pe care Statul o făcuse la Banca Națională. Suntem siguri, că anuitatea de 650 milioane lei pe cari convențiunile o cer, va fi vărsată dacă, după cum sperăm România va continua politica de ordine și liniște.

Statul român a încercat deci să desăvârșească prin el însuși tot ce ce se putea realiza în acest domeniu prin propriile sale forțe. Rămân după cum am văzut două necunoscute de elucidat pentru situația sa financiară să fie complet luminată, dar acestea nu mai depind de noi, cele două necunoscute sunt: regularizarea datorilor interaliate și chestiunea reparațiilor.

În ce privește reparațiile și datorile interaliate, voi începe cu a doua chestiune și vă voi spune că ceace neliniștește în primul rând guvernul român este necunoașterea sumei ce va primi din reparațiunile pe cari foștii inamici i le datorează și grație cărora ar putea să se despăgubească cel puțin în parte de pagubele ce le a suferit, după sentințele judecătorești vre-o 31 miliarde lei, din cari n'am putut plăti aproape nimic până astăzi, deoarece nici noi n'am primit încă nimic. Pe lângă acestea din cauza condițiilor speciale de război, chestiunea reparațiilor se pune pentru noi într'un mod special.

Fără a insista pentru moment asupra cotelor nedrepte ce ni s'au atribuit la Spa din reparațiunile germane — nedrepte în comparație cu daunele și în cadrul reparațiilor generale — voi aminti că s'a legitimat acest tratament făcându-ne să sperăm, că ni se va atribui o parte mai importantă din despăgubirile pe cari aveam să ni le plătească celelalte State foște inamici: Austro-Ungaria, Bulgaria și Turcia.

Ni s'au promis din aceste despăgubiri minimum 30 la sută și nu numai că trebuiau fixate la sume suficiente, după tratate, ca să ne acoperim obligațiunile de plată pe care ni le impuneau acești tratate (bunuri cedate de Statul Austro-Ungar în teritoriile liberate, și datoria Austro-Ungariei dinaintea războiului), dar se ștoteau chiar Statele succesoraie atât de complet despăgubite, încât trebuiau să mai plătească o contribuție pentru liberarea teritoriilor naționale, care nu era înscrisă în tratatele originale.

România se găsește astăzi în fața unei stări de fapt care se poate rezuma astfel în această situație grea care i s'a creat atât ei cât și altor state succesoare, adică: cotă-parte infimă acordată la Spa, micșorată încă prin reducerile impuse de planul Dawes tuturor aliaților; reducerea despăgubirilor ce trebuiau achitate de Bulgaria; suprimarea indemnității datorită de Turcia (tratatul de la Lausanne); amânarea, nu numai a plăților datorilor austro ungare, dar și a fixării sumelor ce ne datorează cu titlu de despăgubiri de război.

Astfel, pe când drepturile noastre erau reduse, ori rămăneau necunoscute, se făcea fixarea obligațiilor noastre, înăt Ro-

mânia este amenințată să fie nevoită a cere sinistrațiilor săi din războiul nou sacrificii, fără să-și fi dat încă nimic, pentru că și poată plăti bunurile cedate de Austro-Ungaria, datorita austro-ungară dinaintea războiului și cea de liberare. Pentru completarea acestui bilanț, trebuie adăugat că statul român se găsește în situația extraordinară, nu numai de a nu fi primit nimic din despăgubirile datorate de Germania, dar de a avea să plătească încă un adevărat tribut de războiu Germaniei, anume: biletele pe care le-a emis Banca Generală, pentru armatele de ocupațiune în valoare de 2 miliarde lei și o sumă aproape echivalentă pe care germanii au primit o la executarea tratatului de la București.

Astfel România, deși Stat învingător se găsește în situația de a plăti un tribut învingător și chiar mai mult este amenințată — deși n'a primit nimic — să plătească în locul lor.

În momentul când trebuie să regulăm datorile interaliate și să ne asumăm angajamente noi, cerem să se lămurească această situațiune, pentru a putea la rândul nostru să asigurăm completa executare a acestor angajamente. Pentru un ministru de finanțe, necunoașterea este mai periculoasă decât necunoașterea care i ar impune oarecari sarcini.

Acesta este motivul pentru care România cere guvernului aliat, cum face de patru ani, clarificarea acestei situațiuni care a forțat o să adopte o atitudine rezervată până ce aceasta se va face.

Cât despre regularizarea datorilor interaliate pot adăoga că, dacă chestiunea reparațiilor se rezolvă pe o bază echitabilă și în spiritul real al tratatelor; dacă reducerile de capital și dobânzi care par să facă parte din acest aranjament, li sunt acordate după cum merită; dacă i se acordă ușurințe de plată fiindu-se astfel cont de perioada necesară consolidării sale monetare și ameliorării chimbului stabilizat însă depreciat, România va face toate sforțările pentru a soluționa complet problema datorilor interaliate. Ținem să reamintim că Statul român deși debitor al marilor săi aliați, este și creditorul lor pentru o sumă importantă, deoarece i s'a cerut un sacrificiu special, pe care n'a ezitat să-l îndeplinească, distrugerea instalațiilor industriale sale petrolifere și reducerea principalelor surse de energie pentru călăi-va ani.

Adăogăm, că nici această chestiune n'a fost reguată și în consecință economia națională românească n'a primit sumele necesare reparațiilor sacrificiilor pe care ea le-a comismit.

Am ținut să expunem această situațiune și o vom expune guvernului aliat, creditorilor noștri, în momentul când vom trimite comisiunea în America.

Pe de altă parte, după ce mă voi întoarce la București, voi alcătui, de acord cu ministrul de externe, un raport către comisiuni de miniștri, la care vom anexa toate documentele necesare pentru a pune la punct aceste chestiuni.

Această publicațiune va fi tradusă în limbile franceză și engleză și ea va aduce la cunoștința străinătății în modul cel mai clar posibil, punctul de vedere al guvernului român în aceste chestiuni.

Bine înțeles, ele nu pot fi rezolvate față de România, decât paralel cu negocierile pe care toate Statele le au angajat și cari negocieri sunt încă în curs.

Scolare.

Unificarea învățământului primar

Mulți copii din cursul primar din Ardeal și în genere din cei mai buni, se îndreapă către licee civile, militare, școli normale etc. unde pot obține o bursă, dar nimeni nu caută cauza reală, pentru care toșmai acești copii cad la examene față de semenii lor din vechiul regat. Aproape toți de aci, cred, în părținirea unora în duna altora, când cauza e cu totul alta.

Se știe că aci învățământul primar era organizat cu totul diferit, de cel din vechiul regat (cl. I. scootea până la 20, abea începe cl. IV. se ajunge la fracții zecimală, iar geometrie și fracții ordinare, regulile de 3 simple, compuse etc. — se făcea în V și VI.) Ori, ce se întâmplă?

Se formează licee românești, cu programa vechiul regat, iar copiii d-pun examene de admitere după cel din Ardeal. Este asta o dreptate?

La examene se dă în general o problemă ușoară de geometrie și una din aritmetică ca: trei simple, compuse, fracții ordinare cu transformările lor. Ori, acest material coșil de aci nu'l ajunge în cele 4 clase, și atunci, bietul, e respins la examen, el eminent, față de cel mediocru uneori din vechiul regat, pentru că acela are ideie, dar cel din Ardeal, nu!

Aceasta fiind o nedreptate, trebuie ca autoritatea respectivă să dispue că la examenele de aci să se fie cont de programul local. Dar ce facem cu copiii noștri ce aspiră la vr'un liceu din vechiul regat ori seminar? Prin bunăvoință sunt adesea primiți ardeleni, în vechiul regat fără concurs, dar aceste cazuri sunt izolate. Trebuiește ca ministerul să unifice învățământul actual primar, ca aci, ori ca dincolo, numai la fel să fie chiar până la aplicarea noiei legi cu 7 clase.

Dacă însă cu înființarea liceelor românești s'a introdus programa vechiului regat, să se cerceteze de ce nu se aplică, predând copiilor materialul complet, căci în acest din urmă caz, copiii căzuți la examene sunt victimele învățătorilor lor și astfel împiedicăm elementele bune de a pătrunde în licee militare, școli normale, seminarii etc., formând fără voie un teribil numerus-clausus pentru ardeleni!

Din orice parte a țării ar fi copiii, sunt de acelaș sânge și lege, deci de datoria tuturor este să li încurajeze pe drept și să vegheze, ca legile să nu biceuească pe vre-unul, ca să producă deșabării sufletești, cari s'ar întinde ca un văl de rușine pe mormintele celor 800 mii de eroi morți pentru întregirea și unirea neamului și sufletul lor ar geme de durere, de s'ar face d-osebire între cel din vechiul regat — ori noul regat!

Visita regelui Alexandru în Dalmația

BELGRAD. — Regele Alexandru și Regina Mărioara aze a sosit la Belgrad. Duminecă suveranii vor pleca în Serbia de sud și la Montenegro, de aici apoi vor pleca în Dalmația pentru prima vizită oficială.

Războiul în Maroc

MADRID. — Spaniolii, cu tot bombardamentul artileriei, au fost împiedecați a debarca la Alhucemas, având mari pierderi.

ca și plăcerile vieții, schimbă cu timpul din obiceiurile lor și noi kabili par a fi pierdut tocmai pe cele mai salutare. Ei au devenit mai pretențioși, mai puțin politicoși, cu un cuvânt mai anarhi față de obiceiurile și tradițiile vechi.

Kabili nu sunt rebeli la instrucțiune și 20 de școli franceze cred că vor parveni (profitându-se cu prudență de simplitatea spiritului și credulitatea fără margini a kabibilor), să scoată din naivitatea vieții lor, multe lucruri, lăsând în schimb să pătrundă în mentalitatea lor umilă, alte foloase ale lumii moderne. Negreșit că condițiile juridice de cari sunt călăuziți kabili, dacă sunt bune în unele privinți, păcătuiesc în altele. Un exemplu ni-l oferă statutul femeii. Femeia nu este considerată ca un lucru omelesc. Nici o festivitate nu se face la nașterea ei, naștere, care constituie pentru mamă o rușine. De abia crescută, tatăl ei o poate logodi sau vinde pe un preț mult deabătut între capii de familii. Prețul (Thamniith) odată achitat de fidașul, fie că el este major, fie că este minor, li dă dreptul a o lua. Odată măritată, femeia este sclava antică. Nu are dreptul la nici o proprietate, la nici un petec de grădină, (pe care, de altfel, o lu reazi) nici la ulciorul cu care aduce apă sau la brățările dela mâini. Numai dacă a fost mamă are dreptul să pună pe frunte un disc rotund de coral și la trecerea ei, cele nematerne trebuie să se scoale. Ea nu poate cere un divorț. Bărbatul, nemulțumit de ea, o poate vinde pe prețul, care vrea. Femeia poate cel mult sta la familie până ce e vândută.

Se vede deci cum obiceiurile kabibilor sunt în desacord cu legislația coranică, care dă dreptul femeii măritate de a cere divorțul sau de a moșteni, etc. De cătra timp însă și la kabili, din cauza emigrării și plecării unor bărbați în Europa, femeia începe să substituie pe bărbat, iar unele din obiceiurile

de mai sus dispar. În prezent, de exemplu, pot eși să-și caute de afaceri sau pot vizita pe marabul. Marabul este un musulman, privit ca sanctificat în mod hereditar și prin viața sa ascetică și contemplativă. Stă într-o mică moschee, care are deasupra o cupolă. Intru pe o ușă mică cu un arc arab. Subt un catafalac de lemn drapat cu stofe în colorii vii, stă de obicei sfântul.

Este drept că tăcerea și liniștea acestor ținuturi solitare parcă se comunică gândirii și prepară spiritul pentru o dispozițiune anumită. Sufletul acestor frumoase peisaje este exaltat și religios. Pare în adevăr că pământul lor este pământul profetiei.

Kabilul a reținut din Islam numai ceace el a moștenit din cultele mai vechi și din tradițiile populare.

Adorațiunea pentru marabu, venerația pentru misticele personaje, cari stau sub stăpânirea morminte, este urma lăsată de vechile migrațiuni istorice.

Titlul de marabu vine prin moștenire la copiii masculini dela părinții lor, fără distincție de primogenitură. Cele mai multe familii marabite vine din Maroc. Rolul lor este acela al unui arbitru. Marabul face ceace judecătorul de pace nu ajunge să facă. Grelele cheltusii făcute cu un proces, timbre, avocat, înregistrări, etc., tempe rezază ardoreea procesivă a kabilului. Marabu profită de această înclinație spre tranșacție și aduce împăcarea. Unii din acești marabu trăiesc în adevărate cetăți trocaterice, inconjurați de fideli, căci pelerinii sosesc în număr mare. Mormântul sfânt de unde el dă justitia își are marea piatră orientată către Mecca și pe ea primește constrânișile. Are apoi o mică curte cu fântână și o construcție destinată pentru trecători. Locuința lui proprie este închisă (în mod geologic) prin ziduri înalte.

Intrat în camera destinată pentru refectorii, fie la un caid, fie la un marabu, fiii

lui sunt acei cari fac serviciul. Vizita străinului este salutăată ca o mană a cerului. Sunt primitori, dornici de a întreține conversațiuni, istorice conciliabile, pe cari le aduc în discuțiunile familiare, în diviziunea părților sau în rivalitățile politice, etc. Unul dintre ei mi-a delatat sincer că kabilul este și rămâne un tradiționalist, care nu are aptitudini particulare pentru religia musulmană. Mitea sa este supușă creduliității și închinată mult superstiției. În mizerete pătrund rar, mai mult la epoca Ramadanului, iar oridecătoari coranul li jnează, li aruncă. Disentimente deci mari, între cartea sfântă și obiceiurile lui.

Ce ideie au kabili despre Francezi? Ei simt, incontestabil, avantajele imediate și viitoare ale colaborării cu Franța și se interesează de aproape de ceace se petrece acolo. Primesc și se supun dispozițiilor venite din metropola Franței. Dar oare dacă acest popor a scăpat de formidabila domnie pe care islamul li operează în viața omelescă, se poate concluda că vor fi rețede cucerii, prin o politică de asimilare? Vor renunța ei la aspirațiile și preocupările venite prin o practică atât de veche?

Nici Francezii nu cred aceasta și problema kabilă li ocupă mult. De a eea Francezii nu caută să stăpânească sufletul berber prin luptă. Li lasă în tradițiile sale, însă pentru ca nu prin deschiderea orizontului să rămână încă închisi în anumite obiceiuri sau tradiții vătămătoare societății și mersului treburilor în stat, ei lucrează mult prin școli și prin o acțiune administrativă eficece. Arătându-se deci liberali ei își întăresc autoritatea, ajutând acest popor la o evoluție occidentală, cât mai favorabilă dezvoltării sale.

Aceasta, cred, este adevărata civilizație savantă și pot zice creatrice. De a și si reînnoști și să reținerești funcțiunile unei țări, ale unui popor, apropiindu-l cât se

La începutul școlilor

o săptămână de reclamă dela 10-25 Septemv.

vindem pe prețuri foarte reduse

încălțăminte de școală pentru copii, fete, băieți dela Lei 195.- în sus

Aprovizionați-vă cu încălțăminte în timpul acestei, săptămâni la

„TURUL” FABRICA DE GHETE Sucursala: ARAD.

Ce urmărește Germania?

— Destăinuirile unui ziar francez —

„Journal des débats“ publică următorul important articol asupra chestiunii Austriei:

„In momentul — scrie jurnalul francez — când negocierile pentru pact au intrat într-o fază decisivă, negociatorii noștri cari sunt puțin distrași n'ar face rău să nu piardă din vedere importanța capitală a chestiunii austriece.

In această direcție germanii cred că vor avea o mai mare șansă pentru a începe, fără a se expune prea multor riscuri, distrugerea tratatelor și schimbarea hărții europene. Germanii sunt atât de siguri de slăbiciunea marilor state aliate, încât unii dintre ei nu așteaptă decât sfârșitul conversațiilor angajate pentru a și da pe față planurile lor.

„O deputațiune de membri ai Reichstagului și având mai multe sute de notabilități, a strâmbat Austria.

La Linz, d. Loebe, președintele Reichstagului, a declarat că chestiunea alipirii Austriei la Germania se va pune dela sine, când Reichul va face parte din Liga Națiunilor.

La Viena, răspunzând unui consilier municipal cari își exprimă urarea de a vedea disparând granița care desparte cele două țări, același orator a revendicat p ntru poporul austriac — dreptul de a dispune de el însuși, adăugând, bine înțeles că acest drept va fi cucerit cu mijloace pacifice.

„Fără îndoială — continuă ziarul — că propaganda făcută în favoarea Anschluss ului întâmpină în Austria chiar o rezistență puternică. Acum câteva zile, Monseniour Seipel a adresat anexioniștilor un avertisment oportun: „Să nu uităm că frontiera politică dintre Austria și Germania datează nu de ieri de alaltăieri, ci dela 1866. Nu se cuvine acelor cari s'au pronunțat pentru o Germania fără Austria, să facă azi abstracție de realitățile politice și să se dede unei propagande gălăgioase pentru o politică opusă“.

Știm că austriacii cumiți nu ignorează faptul că stăpînire lor la Germania, i-ar arunca în cele mai grele aventuri numai la profitul Reichului.

„Totuș trebuie să spun că pericolul este real. Guvernul german nici nu și dă osteneală să ascundă intențiile. La congresul Societății Auslandsdeutschtuns, vice amiralul Truppel a previzut că va veni momentul când germanii se vor întruni cu toții într-o Mare Germanie.

Deși asociația în chestie grupează germanii trăind în țările cele mai diverse, nu se poate vedea în această aluzie decât o anexare a teritoriilor vecine. Di Stresemann, luând apoi cuvântul, a constatat că, dacă națiunea germană n'are posibilitatea pentru moment să schimbe frontierele Rinului, totuși ea are sentimentul că este unită și a adăugat:

„Marca germană este mai stabilă ca moneda multor state așa zise învingătoare. Aceasta e dovadă cea mai bună că Germania își va reconstitui în curând puterea ei de altădată. Trebuie să avem încredere și credința în unitatea germană, căci nu poate să existe în afară decât o Deutschtum“.

„Di Stresemann s'a gândit, când a făcut sugestia sa din Februarie că grație pactului occidental, Germania va obține libertatea de acțiune mai mare în centrul Europei. Tratatul de arbitraj dintre Germania pe de o parte și Polonia și Cehoslovacia pe de alta, numai pot să dezoaje acest plan, dacă aceste tratate sunt bine concepute și dacă le garantează Franța.

Dar nu trebuie neglijată chestiunea Austriei, chiar dacă n'ar fi un pericol imediat. S'ar putea prin surprindere într-o zi să se proclame unirea Austriei la Germania prin cele două parlamente. Dela războiul încoace aliații au primit întotdeauna faptele implitite.

„Avem ocazia — țachee di Pierre Bernes — care va fi trecătoare să luăm măsuri, cu ocazia negocierii pactului. Acesta nu trebuie semnat dacă nu este completat prin dispozițiuni de natură de a împiedica anexarea Austriei la Germania.

Dacă Germania își anexează Austria nu numai că își adaugă o populațiune de 7 milioane oameni, din punctul de vedere militar și diplomatic. Dar cei 8 milioane de Unguri ar fi vecinii săi și vasalii săi. Trei părți din Cehoslovacia ar fi încercuită de Germania și Ungaria“.

Înainte de a cumpăra încălțăminte, vizitați prăvălia lui (1701)

IUSTIN OLARIU și Comp.

vis-a-vis de restaurantul „Melul Negru“, unde aflați depozitate ghete de prima calitate confecționate în atelierul propriu.

THEODOR CRISTEA

prăvălie de croitorie de primul rang, Arad, Strada Eminescu No. 3 (Palatul Ortutay). I-și oferă onor. Public depozitul său bine aranjat cu stufe englezești, stufe moderne, haine, pardesiuri, raglane și paltoane. — Clienții sunt serviți punctual și pe prețuri moderate. (1734)

Cel mai eficient izvor de aprovizionare cu postăvării englezești veritabile.

Tot felul de căptușeli, cele de trebuință pentru croitori în magazia mare permanentă.

BRITISCH IMPORT

Arad, casa Neuman, Bulev. Regina Maria 9.

Plecarea și sosirea trenurilor în gara Arad.

Plecarea:				Sosirea:			
Teiuș	accelerat	055	Teiuș	accelerat	54		
Teiuș	personal	455	Teiuș	personal	74		
Teiuș	expres	704	Teiuș	expres	163		
Teiuș	personal	1208	Teiuș	personal	234		
Teiuș	„	2168	Teiuș	personal	234		
Timișoara	„	110	Timișoara	„	44		
Timișoara	„	610	Timișoara	„	94		
Timișoara	accelerat	702	Timișoara	accelerat	112		
Timișoara	personal	1035	Timișoara	personal	152		
Timișoara	„	1630	Timișoara	„	202		
Timișoara	accelerat	1924	Timișoara	accelerat	232		
Curtici	personal	031	Curtici	accelerat	03		
Curtici	accelerat	610	Curtici	expres	64		
Curtici	personal	744	Curtici	personal	74		
Curtici	„	906	Curtici	„	94		
Curtici	„	1424	Curtici	„	112		
Curtici	„	1724	Curtici	„	172		
Curtici	expres	2337	Curtici	„	202		
Brad	personal	740	Brad	„	74		
Brad	mot. ajut.	1144	Brad	mot. accel.	84		
Brad	personal	1615	Brad	mot. pers.	152		
Brad	mot. acc. l.	1910	Brad	personal	202		
Oradea-Mare	personal	500	Oradea-Mare	„	14		
Oradea-Mare	mixt	1312	Oradea-Mare	mixt	14		
Oradea-Mare	accelerat	1600	Oradea-Mare	accelerat	84		
Oradea-Mare	personal	1937	Oradea-Mare	personal	152		
Pecica	mot. pers.	530	Pecica	„	74		
Pecica	mixt	800	Pecica	mixt	112		
Pecica	mot. pers.	1402	Pecica	mot. pers.	162		
Pecica	„	1850	Pecica	„	202		
Jimbolia	mixt	1001	Jimbolia	personal	74		
Jimbolia	personal	1615	Jimbolia	mixt	202		
Otlaca	mixt	1555	Otlaca	„	132		

*) La Otlaca, trenul personal către Sântana numai la trenul accelerat spre Arad are legătură.

Cale Ferate Arad-Podgoria

Mersul trenurilor

Trenuri de persoane						Klm.	Arad-Ghioroc							
2	4	6	8	10	11		1	3	5	7	9	11		
cu clasa I și III a							cu clasa I și III a							
510	800	1130	1440	1900	—	Pl.	Arad	Sos.	715	957	1334	1644	2104	2245
514	804	1134	1444	1904	1-1	↓	Arad C. F. R.		712	954	1331	1641	2101	2240
							Halta 1							
							Micălaca nouă							
521	811	1141	1451	1911	2-5		Micălaca		705	947	1324	1634	2054	2233
530	820	1149	1459	1919	6-7		Glogovaț		657	936	1316	1626	2046	2225
539	829	1159	1509	1929	11-6		Mândruloc		647	929	1306	1616	2036	2218
							Halta Mândruloc-Cicir							
544	834	1204	1514	1934	12-9		Cicir		641	924	1301	1611	2031	2213
553	843	1213	1523	1943	16-3		Sâmbăteni		632	915	1252	1602	2022	2205
604	854	1224	1534	1954	21-4		Ghioroc C. F. R.		621	904	1241	1551	2011	2155
							Halta 3							
607	857	1227	1537	1957	22-3	Sos.	Ghioroc piața	Pl.	617	900	1237	1547	2007	2151
Trenuri de persoane							Trenuri de persoane							
102	104	106	108	110	—	Klm.	Ghioroc-Pâncota							
cu clasa I și III-a							cu clasa I și III-a							
617	900	1237	1547	2007	—	Pl.	Ghioroc piața	Sos.	606	858	1228	1538	1958	
622	904	1242	1552	2012	1-1	↓	Cuvin		602	855	1224	1534	1954	
							Halta 5							
							„ 7							
631	912	1251	1601	2021	4-7		Covășint		553	847	1215	1525	1945	
							Halta Covășint com.							
							„ 8							
							„ 8a							
							„ 9							
							„ 9a							
							„ 10							
650	928	1310	1620	2040	11-5		Poala muntelui		534	831	1156	1506	1925	
							Halta 12							
653	936	1318	1628	2048	13-6		Șiria		525	823	1147	1457	1917	
							Halta 13							
							„ 14							
707	945	1327	1637	2057	16-5		Gaișa		516	814	1138	1448	1908	
712	950	1332	1642	2102	19-9		Măsca		511	809	1133	1443	1903	
718	956	1338	1648	2108	20-7		Pâncota gara		505	803	1127	1437	1857	
							Halta 16							
722	1000	1342	1652	2112	22-2	Sos.	„ piața	Pl.	500	758	1122	1432	1852	
							Pâncota comuna							
Trenuri de persoane							Trenuri de persoane							
202	204	206	208	210	—	Klm.	Ghioroc-Radna							
cu clasa I și III-a							cu clasa I și III-a							
617	900	1237	1547	2007	—	Pl.	Ghioroc piața	Sos.	605	856	1229	1539	1959	2150
							Halta 17							
							„ 18							
							„ 19							
625	907	1245	1555	2015	2-3		Miniș		558	850	1222	1532	1952	2144
							Halta 21							
							„ 22							
635	916	1255	1605	2025	5-4		Păuliș		548	841	1212	1522	1942	2135
							Halta 23							
643	924	1303	1613	2033	9-1		Barațca		540	833	1204	1514	1934	2127
							Barațca halta							
651	930	1311	1621	2041	10-0		Cladova		532	827	1156	1506	1926	2127
							Halta 25							
							Radna comuna							
							Gara C. F. R.							
702	940	1322	1632	2052	13-9	Sos.	Radna gara	Pl.	520	816	1144	1454	1914	2110

Acest tren circulă numai în zilele de Duminică și următoarele zile de sâmbători: 1, 8, 11, 29, luni; 6, 15 August; 8, 14 Septembrie.

Economice.

Congresul partidului agrarian din Cehoslovacia

PRAHA. — Congresul republican al partidului agrar a reales ca președinte pe ministrul Svehla. Ministrul de interne expune un raport asupra politicii interne iar ministrul agriculturii Hodza face un expoziu asupra politicii externe, în care cere cooperarea populației agrare din toate statele din Europa pentru ca agricultura să nu poarte sarcini nedrepte, izvorâte din datorii interaliate. Intervine pentru un strâns contact între toate statele mici din Europa centrală răsăriteană și nordică, care ar oferi o garanție mai mare pe cât orice pact. Această comunitate ar silii în mod psihologic politica germană de a fi pacifistă.

Devizele și valuta.

Rad or, 9 Septembrie

BURSA:

Zurich:	Deschiderea:	Inchiderea:
Berlin	123 15	123 20
Amsterdam	208 40	208 40
New-York	517.75	517.75
Londra	2519.50	2510.—
Paris	24 35	24 35
Milano	2165 —	2200 —
Praga	1530 —	1530.—
Budapesta	72 65	72.60
Belgrad	922 50	922.50
București	260 —	260.—
Varșovia	92 50	92 50
Viena	73 05	73 05

Cursul devizelor București
pe ziua de 9 Sept. 1925.

Paris	9 60
Berlin	—
Londra	987 —
New-York	203.75
Italia	8 28
Elveția	39 30
Viena	28 75
Budapesta	6 02
Praga	—

Valute:

Napoleon	760.—	Oferte
Mărci	48 —	—
Leva	146 —	—
Lire otomane	115 —	—
Sterline	975 —	—
Franzezi	9 63	—

Elvețieni	39 —
Italiani	810.—
Drachme	310.—
Dinari	355.—
Dolari	201.—
Marca poloneză	37 —
Coroane austriacă	28 75
„ maghiară	28 50
„ cehoslovacă	6.00

Mica publicitate

In comuna Drauț (jud. Arad) obține un individ diplomat sau cu terminarea școlilor de liceu, postul de subnotar. Venitul este 3000 Lei lunar. Ofertele se trimit la notarul comunal. (1731)

Arhitect diplomat T. CIORAN

construiește edificii publice, particulare și stabilimente industriale. Execută tot felul de renovări și reparații. (1341)

Biroul: Strada Românului Nr. 7.

A sosii peste proaspăt Dunărean la ROSENBACH,

pe prețul de Lei 45 kgr. In edificiul a Templului Izraelit neolog. (1735)

Atențiune! Damaelor! Atențiune!

Avizăm on. Public feminin aradan și din jur că am deschis în Arad, Strada Matei Corvin (f. Hunyadi-utca) lângă apoteca Weisz un

Salon de Pălării

modern. Finem depozitate incontinuu cele mai moderne modele parisiene. Executăm transformări în stilul cel mai modern pe prețuri foarte moderate. Roagă sprijinul on. Public

Salonul de Modă. Rugăm atențiunea asupra adresei, ca să nu fim confundată cu analoage salonuri. (1733)